

Incapaç de dictar sentència

El TC no aconsegueix majoria per tirar endavant el dictamen de l'Estatut i genera un clam per a la seva renovació

ANNA SERRANO

EL PUNT, 17/04/10

Fracàs estrepitos del Tribunal Constitucional, que ahir no va aconseguir tirar endavant la cinquena proposta de sentència contra l'Estatut després de més de tres anys i mig deliberant sobre el recurs del PP. La derrota del bloc considerat progressista –sis a quatre– va precipitar els esdeveniments. La redactora de la ponència, Elisa Pérez Vera, va renunciar a fer-ne cap altra i la presidenta del TC, María Emilia Casas, ho ha encarregat al conservador moderat Guillermo Jiménez, del qual s'espera un text més restrictiu. L'episodi ha afectat –encara més– la imatge del Constitucional. A Catalunya va haver-hi un clam, encapçalat pel president de la Generalitat, al qual es van afegir els partits, perquè el TC es renovi. Montilla ja els ho ha demanat, a Zapatero i Rajoy.

Malgrat l'expectativa aixecada, els deu magistrats, encapçalats per la presidenta, María Emilia Casas, que deliberen sobre el recurs del PP no van aconseguir la majoria necessària per donar llum verd a la ponència de sentència elaborada per la progressista Elisa Pérez Vera. Es tracta del cinquè esborrany fet en els més de tres anys i mig que fa que el Constitucional delibera sobre la carta catalana. Ni els tres dies consecutius de ple habilitats per Casas per negociar, ni els seus esforços per mirar de sumar suports van fructificar. I es va evidenciar que, cinc mesos més tard, s'estava més o menys en el mateix lloc que quan al novembre es va fer una prova de vot. Com aleshores, el text va ser

rebutjat per sis vots a quatre. I l'explicació és senzilla, ja que, a més dels cinc magistrats de l'anomenat bloc conservador –Javier Delgado, Vicente Conde, Jorge Rodríguez-Zapata, Ramón Rodríguez Arribas i Guillermo Jiménez–, també s'hi va oposar el progressista Manuel Aragón. La frustrada proposta de Pérez Vera tan sols va rebre el vot de la redactora, de la mateixa Casas, d'Eugeni Gay i de Pascual Sala, tots progressistes.

Malgrat la rapidesa del TC a rellevar Pérez Vera com a ponent i designar el vicepresident, Guillermo Jiménez, considerat conservador, però moderat, perquè faci una altra proposta, la imatge del Constitucional queda molt tocada després de l'últim ple. Per la impossibilitat d'assolir una entesa en els últims més de tres anys i mig i encara més quan quatre de les seves places estan pendents de renovació des de fa més dos anys. El desembre del 2007 es va esgotar el mandat de Casas, Jiménez, Conde i Rodríguez-Zapata i també s'ha de cobrir la vacant de Roberto García Calvo, mort el 2008. L'exhibició d'incapacitat demostrada aquesta setmana ha servit perquè es tornin a alçar les veus –entre les quals hi ha la del mateix José Montilla però també les d'Ernest Benach, Josep-Lluís Carod-Rovira, Artur Mas, Joan Herrera...– que exigeixen la renovació d'un TC que el president de la Generalitat creu que està en «una situació anòmala». En una declaració solemne, Montilla ja ha demanat al PSOE i el PP que desencallin els relleus en l'alt tribunal, bloquejats per la impossibilitat dels dos partits estatals de posar-se d'acord en el nom dels substituïts. Alguns no en tenen prou i, per exemple, ICV ja demana la renovació del TC en bloc; és a dir, dels 11 magistrats que el componen. Als que deliberen s'ha d'afegir el progressista Pablo Pérez Tremps, apartat del procés per la recusació del PP.

A banda de la renovació, l'últim episodi del TC també ha obert, de nou, el debat sobre el seu paper i el dilema de si 10 magistrats haurien de prendre cap decisió sobre un text que ha estat aprovat al Parlament, al Congrés i en referèndum pel poble de Catalunya. Montilla assenyalava que l'únic que es pot esperar després de tant temps deliberant és que es declari l'Estatut constitucional. I el conseller d'Economia, Antoni Castells, veu «inhabilitat» el TC.

Gran expectativa

A set mesos per a les eleccions, alguns partits es van treure un pes de sobre pel perill que la sentència hagués pogut condicionar el calendari dels comicis i ja van demanar que no n'hi hagi fins passada la convocatòria. L'expectativa, però, era altíssima, per primer cop en molt de temps es veien probabilitats de dictamen. Fins al punt que el president de la Generalitat i el d'ERC, Joan Puigcercós, van optar per anul·lar la seva agenda de matí en espera de veure què passava a Madrid.

La incògnita ara és saber si el nou ponent redactarà la proposta des de zero, cosa que allargaria moltíssim el procés –es parla fins i tot d'anys– o si només s'atendrà als punts de conflicte entre els magistrats que hi havia en el text de Pérez Vera, cosa que podria fer relativament ràpid. Als interrogants del *tempo*, s'afegeixen els del *to*. Si la de la magistrada progressista no ha tirat endavant i s'elegeix un conservador per rellevar-la en la responsabilitat, sembla clar que la sisena ponència serà més restrictiva. I això que la que es va tombar ahir ja declarava inconstitucionals un vintena d'articles i n'interpretava vint més.

Pendent des del juliol del 2006

El periple de l'Estatut al Tribunal Constitucional va començar el 31 de juliol del 2006, quan el Partit Popular va presentar el primer dels set recursos que pesen en contra de la carta catalana. Els magistrats del TC deliberen sobre la impugnació dels populars, que qüestiona la constitucionalitat de més d'un centenar d'articles i d'una desena de disposicions. En la pràctica és una esmena a la totalitat a la carta catalana. I conté les altres sis impugnacions en contra de l'Estatut presentades amb posterioritat pel Defensor del Poble i els governs del País Valencià, les Illes Balears, Múrcia, la Rioja i Aragó. Teòricament, el TC ha de dir-hi la seva sobre aquests recursos un cop vegi el dels populars.